

10. G. Muthewstedt
Pracownik
zakładu do prac
Pracownik
Poznań, dnia 9 stycznia 2014r.

Pan
Teodor Pryka
Wójt
Gminy Orchowo

Wystąpienie pokontrolne

Działając na podstawie art. 9 ust.2 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012r. poz. 1113) informuję o wynikach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej obejmującej rok 2012, a w miarę potrzeb także inne lata.

Wyniki kontroli wykazały nieprawidłowości i uchybienia opisane w protokole kontroli, podpisanym w dniu 21 listopada 2013r. spowodowane nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa, a mianowicie:

I.

1. W zakresie prowadzonych w 2012r. ksiąg rachunkowych i ewidencji księgowej stwierdzono naruszenie przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.) i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz uregulowań wewnętrznych, a mianowicie:

1) W księgach Urzędu:

- a) naliczoną składkę na Izbę Rolniczą 2012r. w wysokości 2% odpisu od uzyskanych wpływów ujmowano na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, zamiast na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”, co naruszało zasady funkcjonowania kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia,
- b) należne odsetki od zaległości ewidencjonowano na koncie 221-000-00000-0001 łącznie, bez podziałki klasyfikacji budżetowej, co naruszało zasady funkcjonowania konta 221 określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia. W trakcie kontroli Skarbnik wyjaśniła, że: „(...) w ewidencji księgowej należne odsetki od zaległości zostały zaksięgowane w jednej pozycji bez podziałki klasyfikacyjnej na koncie 221-000-00000-0001 / Należności z tytułu dochodów budżetowych- obroty jednostki/ W sprawozdaniu Rb-27S odsetki zaewidencjonowane zostały w rozdziałach, w których występują należności wobec gminy”
- c) w księgach rachunkowych utworzono i prowadzono konta księgowe: 640 „Rozliczenie międzyokresowe kosztów”, konto 490 „Rozliczenie kosztów” oraz konto 101 „Kasa” których nie wprowadzono w Zakładowym Planie Kont określonym Zarządzeniem Nr 6/11 z dnia 31 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia zasad polityki rachunkowości i wprowadzenia zakładowego planu kont w Urzędzie Gminy w Orchowie, zmienionym Zarządzeniem 40/2012 z dnia 31.07.2012 r., co naruszyło art. 10 ust. 1 pkt. 3 lit. a)

ustawy o rachunkowości. Skarbnik złożyła wyjaśnienie: „Na koncie 640 i 490 została zaewidencjonowana IV rata składki dla Towarzystwa Ubezpieczeniowego Concordia z tytułu ubezpieczenia mienia gminy. Konta te, zarówno jak i konto 101- Kasa, nie zostały ujęte w Zakładowym Planie Kont przez przeoczenie.”

- d) dla projektu p.n. „Przedszkole dla Nas” realizowanego w Urzędzie Gminy utworzono odrębne zbiory ksiąg rachunkowych w ramach rozdziału 80106 „Inne formy wychowania przedszkolnego”, co naruszało art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości w związku z art. 2 ust. 1 pkt 4 ppkt a) ustawy o rachunkowości.
- 2) W bilansie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31.12.2012r. sporządzonego z datą 31.01.2013r. wykazano w Aktywa w pozycji: B. II.1.4 Pozostałe należności, kwotę 875.767,60 zł na którą składało się m.in. saldo sald konta 221, co naruszało art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Skarbnik Gminy wyjaśniła, że na kwotę wykazaną w bilansie UG Orchowo po stronie aktywów w poz. B.II.1.4.Pozostałe należności w kwocie 875.767,60 zł. „wyliczono w sposób następujący: konto 221 od salda Wn tj. 2 011 818,08 odjęto saldo po stronie Ma kwota 2 292,93 dodano stronę Wn konta 224 kwota 7,80 następnie odjęto stronę Ma konta 290- kwota 1 133 765,35”.
2. W zakresie sprawozdawczości budżetowej kontrola wykazała, że Gmina Orchowo sporządziła sprawozdanie Rb-ST roczne o stanie środków na rachunkach bankowych j.s.t na koniec 2012r. wykazując stan środków na rachunku budżetu Gminy w wysokości 855.147,15 zł podczas, gdy stan środków na dzień 31.12.2012r. wynikający z sald: konta Wn 133 „Rachunek budżetu” wynosił 758.822,90 zł oraz salda Wn konta 135 „Rachunek środków na niewygasające wydatki” wynosił 50.567,40 zł - razem: 809.390,30 zł. Różnica: 45.756,85 zł. Powyższe naruszało przepisy § 15 załącznika nr 39 p.n. „Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103).
- Z wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli przez Skarbnika wynikało, że: „Kwota 45 756,85 dotyczy projektu, który realizowany jest w Urzędzie Gminy Orchowo pn. „Przedszkole dla Nas”. Projekt realizowany jest przez pracowników z referatu Oświaty, do celów projektu utworzone zostało wyodrębnione konto”.
3. Kontrola realizacji dochodów z tytułu podatków w badanej próbie wykazała, że w roku objętym kontrolą:
- 1) Gmina Orchowo w deklaracji na podatek od nieruchomości wykazała budynki mieszkalne o łącznej powierzchni 843,56 m², jako zwolnione na podstawie uchwały Rady Gminy Orchowo Nr XXXIII/199/05 z dnia 28 listopada 2005r. w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości. W trakcie kontroli Inspektor ds. wymiaru podatków i opłat wyjaśnił, że „powierzchnia budynków mieszkalnych lub ich części wykazana w deklaracji Gminy Orchowo w poz. D.2.pkt 1 stanowią lokale mieszkalne wynajęte osobom fizycznym na podstawie umowy najmu jako nie stanowiące odrębnej nieruchomości.” Wykazanie lokali mieszkalnych, jako zwolnionych na podstawie Rady Gminy Orchowo Nr XXXIII/199/05 z dnia 28 listopada 2005r, było sprzeczne z postanowieniami § 1 w/w uchwały. Powyższe świadczy o niedopełnieniu przez organ podatkowy czynności sprawdzających w rozumieniu przepisów art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2005 r., Nr 8 poz. 60 ze zm., a od 3 lipca 2012r. Dz. U. z

2012r. poz. 749) w zakresie występowania przesłanek do zastosowania zwolnienia w odniesieniu do budynków mieszkalnych wykazanych w deklaracji.

Skutkiem powyższego w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2012r. zawyżono skutki zwolnienia w podatku od nieruchomości osób prawnych o kwotę 463,96 zł, oraz skutki obniżenia górnych stawek w podatku od nieruchomości od przedmiotów zwolnionych o kwotę 126,53 zł. Stanowiło to naruszenie przepisów § 3 ust. 1 pkt 9 i 10 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” stanowiącej załącznik nr 39 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103).

- 2) W dokumentacji podatkowej nie przechowywano kopii decyzji wymiarowych wydanych w 2012 roku w sprawie ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego osób fizycznych na 2012r., decyzje drukowano w miesiącu lutym 2012r. w jednym egzemplarzu, który po podpisaniu przez osobę upoważnioną do reprezentacji Wójta przekazano podatnikowi. Naruszono tym przepisy § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) oraz zasadę pisemności postępowania podatkowego określoną w art. 126 ustawy Ordynacja podatkowa. Do udokumentowania przypisów na kontach podatników służyły w Urzędzie decyzje przechowywane w programie komputerowym, nie zawierały one jednak podpisu osoby uprawnionej do działania w imieniu organu podatkowego, co stanowi naruszenie przepisów art. 210 §1 pkt 8 ustawy Ordynacja podatkowa. Naruszało to również przepisy § 34 Instrukcji kancelaryjnej stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67 ze zm.).
- 3) W zakresie dokonywania przypisów z tytułu podatku od środków transportowych kontrola wykazała, że kwoty przypisane na kontach podatników dokonano w dniu 2 stycznia 2012r. w oparciu o informacje od pracownika Urzędu, które zostały sporządzone na podstawie danych na koniec 2011 roku. Na przykładzie podatnika (Nr konta 0498) stwierdzono, że przypisu podatku dokonano w dniu 02.01.2012r. na kwotę 18.924,00 zł, pomimo, że przypis powinien być dokonany w wysokości 13 929 zł wynikającej z deklaracji na podatek od środków transportowych złożonych w dniach 03.02.2012r. i 28.02.2012r. W dniu złożenia deklaracji dokonano odpisu podatku na kwotę 4 995,00 zł, to jest o kwotę niesłusznie dokonanego przypisu podatku. Dokonanie przypisu zobowiązania przy braku deklaracji lub decyzji określającej wysokość podatku naruszało przepisy § 4 ust 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375),
- 4) W zakresie pobierania odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych ustalono, że wystąpiły przypadki naliczania odsetek od zaległości podatkowych na inny dzień niż dzień dokonania wpłaty, jak również zaliczania wpłaty przez organ podatkowy po upływie terminu płatności podatków jedynie na poczet zaległości, a nie proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości i odsetek za zwłokę, czym naruszono odpowiednio przepis art. 53 § 4 oraz przepis art. 55 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa.

- 5) W zakresie inkasa podatków stwierdzono, że:
- a) należne wynagrodzenie za inkaso przysługujące inkasentom i sołtysom nie zaokrąglano do pełnych złotych, co było niezgodne z przepisami art. 63 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa,
 - b) inkasentowi (pani Teresa P.) wynagrodzenie za pobór podatków za IV kwartał 2012 naliczono zgodnie z kwitariuszem i postanowieniami § 3 uchwały Rady Gminy Nr XVI/124/12 z dnia 09 lutego 2012r. w wysokości 258,70 zł, natomiast wypłacono w wysokości 258,25 zł tj. w wysokości zaniżonej o kwotę 0,45 zł.
- 6) Organ podatkowy nie podjął skutecznych czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych poprzez wystawienie tytułów wykonawczych i przekazanie ich do realizacji w stosunku do 4 podatników objętych kontrolą, co naruszało przepisy art. 6 §1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym z administracji (Dz. U. z 2005r.Nr 229, poz. 1954 ze zm., a od 13.09.2012r. Dz. U. z 2012r. poz. 1015ze zm.) oraz przepisy § 3 ust. 1, § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i §7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.). Nie zabezpieczono wykonania zobowiązań podatkowych na majątku podatnika (Nr konta 000000192 i Nr 0000000274) w oparciu o art. 33 i następne ustawy Ordynacja podatkowa, skutkiem czego zaległości podatkowe na łączną kwotę 8 524,52 zł uległy przedawnieniu.
4. Kontrola dochodów realizowanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm., a od 3 grudnia 2012r. Dz. U. z 2012r. poz. 1356) wykazała, że zezwolenia jednorazowe Wójt Gminy wydawał bez pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, co było niezgodne z przepisami art. 18 ust 3a ustawy.
5. Naruszone zostały zasady klasyfikacji wydatków określone w załączniku Nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 02 marca 2010r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 ze zm.), a mianowicie wydatki za usługi noclegowe dotyczące wyjazdu Wójta Gminy na XXVI Zgromadzenie Ogólne Związku Gmin Wiejskich RP (faktura VAT Nr 9019 z dnia 10.05.2012r na kwotę 247,32 zł) sklasyfikowano w § 4300 „Zakup usług pozostałych”, zamiast zaliczyć je do kosztów podróży służbowej w pozycji „Noclegi wg rachunków” (polecenie wyjazdu Nr 152/2012) i sklasyfikować w § 4410 „Podróże służbowe krajowe”.
6. Podczas kontroli w wybranej do kontroli próbie wydatków stwierdzono, że wystąpiło 6 przypadków nieterminowego regulowania zobowiązań tj. z opóźnieniem od 3 do 41 dni, co naruszało przepisy art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.). Z ustaleń kontroli wynika, że kontrahenci nie naliczyli odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań.
7. Kontrola wydatków budżetowych z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych obejmowała wybrane wydatki majątkowe a mianowicie udzielenie zamówienia publicznego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej z przykanalikami w miejscowości Myślątkowo gm. Orchowo”. Zamówienia udzielono w trybie przetargu nieograniczonego o wartości szacunkowej ustalonej na kwotę 728.235 zł, co stanowiło równowartość kwoty 189.693,93 Euro. Postępowanie zakończono podpisaniem w dniu 10.12.2010r. umowy Nr

29/RF.DGZP/2010 z wykonawcą, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą – „Hunobud” Sp. z o.o. Przybrodzin za wynagrodzeniem ryczałtowym ustalonym w przyjętej ofercie w kwocie 668.038,65 zł. Kontrola przedłożonej dokumentacji tego postępowania wykazała, że:

- 1) Z protokołu postępowania o udzielenie zamówienia o wartości zamówienia mniejszej niż kwoty określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych wynika, że wartość zamówienia ustalona została na kwotę 728.235 zł, co stanowiło równowartość kwoty 189.693,93 Euro, a ponadto, że ustalenia wartości zamówienia dokonano w dniu 11.10.2010r. na podstawie kosztorysu inwestorskiego, a jako osobę dokonującą ustalenia wartości zamówienia wskazano pana Waldemara Trębusiewicza (późniejszy inspektor nadzoru inwestorskiego w trakcie wykonywania inwestycji).

W trakcie kontroli nie przedłożono kontrolującym kosztorysu inwestorskiego, o którym mowa w protokole postępowania. W złożonym w trakcie kontroli wyjaśnieniu Wójt Gminy Orchowo wskazał, że: *„Dla przedmiotowej inwestycji sporządzono kosztorys inwestorski. Na podstawie którego sporządzono przedmiar robót do przeprowadzonego przetargu na wykonanie tej inwestycji. Na chwilę obecną Urząd Gminy nie może przedstawić tego kosztorysu. Prawdopodobnie został on zagubiony przez pracownika realizującego w tym czasie sprawy z zakresu gospodarki odpadami, który bezpośrednio nadzorował przebieg i realizację tej inwestycji”*.

W dniu 15.11.2013r. Wójt przedłożył kosztorys inwestorski dotyczący inwestycji pn. „Kanalizacja tłoczna na odcinku od Orchowo do Myślątkowa oraz grawitacyjna w Myślątkowie w zlewni przepompowni P2.” Przedłożony kosztorys został dostarczony przez projektanta do Urzędu Gminy na wniosek Wójta. Przedłożony kosztorys inwestorski datowany na październik 2010r., sporządzony został przez EKO-SYSTEM Przedsiębiorstwo Projektowo-Realizacyjne Obiektów Ekologii i Inżynierii Sanitarnej, ul. Rumińskiego 3, 62-800 Kalisz (inwestycja – Budowa kanalizacji sanitarnej dla m. Myślątkowo, gm. Orchowo). Kosztorys inwestorski został podpisany przez Projektanta – mgr inż. J. Grygorcewicza (uprawniony projektant i wykonawca instalacji i urządzeń sanitarnych). Z tego kosztorysu wynika wartość robót – 1.095.467,86 zł bez VAT, podatek VAT 23% - 251.957,60 zł, 1.347.425,47 zł z VAT a więc wyższa niż wskazana w protokole postępowania.

Zatem występuje niezgodność pomiędzy wyjaśnieniem Wójta, w którym stwierdził, że Urząd Gminy nie dysponuje kosztorysem inwestorskim, z uwagi na fakt, że kosztorys został zagubiony przez pracownika, a kolejnym wyjaśnieniem Wójta, do którego przedłożył kosztorys inwestorski, ale na kwotę 1.095.467,86 zł bez VAT, 1.347.425,47 zł z VAT. Ponadto ten kosztorys sporządziła inna firma niż ten, na który powołuje się Zamawiający w protokole postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Z ww. powodów brak jest podstaw do uznania, iż przedłożony w dniu 15.11.2013r. kosztorys inwestorski był tym kosztorysem, który został sporządzony na etapie przygotowania przedmiotowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Wątpliwym jest również czy w protokole postępowania prawidłowo powołano się na wymieniony w nim kosztorys inwestorski i czy zgodnie z przepisami art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych ustalono wartość zamówienia publicznego.

Zgodnie z przepisami art. 97 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych Zamawiający przechowuje protokół wraz z załącznikami przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w sposób gwarantujący jego nienaruszalność.

- 2) Zamawiający nie sporządził protokołu odbioru końcowego robót. W złożonym wyjaśnieniu Wójt Gminy Orchowo wskazał, że:

„Przedstawiamy w załączeniu jedyny protokół sporządzony z wykonawcą z dnia 29.04.2011r. (załącznik nr 3). W związku ze stwierdzoną w tym dniu usterką (nienależyte spadły rurociągi grawitacyjnego na przepuście pod drogą wojewódzką) Zamawiający ustalił ustnie wraz z wykonawcą ze wykonawca wystawi fakturę na kwotę 638.648 zł, natomiast fakturę na pozostałą kwotę wystawi po usunięciu wskazanej usterki i przedstawieniu kompletu dokumentów niezbędnych do odbioru końcowego inwestycji (kwota ta stanowiła również po okresie 15.05.2011r. zabezpieczenie należytego wykonania zadania). Wykonawca dokonał czynności naprawy usterki na początku lipca 2011r. o czym zostałem poinformowany przez Inspektora Nadzoru i pracownika bezpośrednio nadzorującego realizację tej inwestycji. W wyniku tego wykonawca wystawił fakturę na kwotę 20.000 zł, która została zapłacona. Pozostała kwota stanowiła zabezpieczenie z uwagi na niedostarczenie przez wykonawcę kompletu dokumentów niezbędnych do dokonania ostatecznego odbioru prac. Niestety Wójt Gminy został wprowadzony przez Inspektora nadzoru w błąd, gdyż po przekazaniu obiektu konserwatorowi kanalizacji stwierdził on, że usterka ta nadal nie została należycie usunięta co nadal stanowiło przeszkodę w późniejszej prawidłowej eksploatacji. W konsekwencji tego Inspektor nadzoru pismem z dnia 13.10.2011r. został obciążony karą umowną w wysokości 1897,50 zł. (załącznik nr 8). Kwota ta ostatecznie została potrącona z wynagrodzenia Inspektora Nadzoru. Nadal trwały korespondencje z wykonawcą, firmą Hunobud Sp. z o.o. skutkiem czego były pisma przedstawione w pkt. 6. Protokół końcowy nie został sporządzony z uwagi na to, że wykonawca nie rozliczył się z Zamawiającym z realizacji zadania”.

Zamawiający winien dokonać odbioru końcowego po całkowitym zakończeniu wszystkich robót składających się na przedmiot umowy na podstawie oświadczenia kierownika budowy (kierownik budowy dokonał wpisu w dzienniku budowy w dniu 28.04.2012r. – „Zakończono prace na obiekcie, teren uporządkowano. Zgłaszam obiekt do odbioru”. Odbiór końcowy jest przeprowadzany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego oraz w obecności Wykonawcy. Przed rozpoczęciem odbioru końcowego Wykonawca winien dostarczyć Zamawiającemu kompletną dokumentację powykonawczą oraz instrukcję obsługi i eksploatacji obiektu, instalacji i urządzeń.

Protokół odbioru końcowego ustala końcowe rozliczenie umowne wynagrodzenia Wykonawcy, z uwzględnieniem zwrotu odpowiedniej części zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zgodnie z art.151 ustawy Prawo zamówień publicznych.

- 3) Wykonawca nie sporządził kosztorysu powykonawczego (Zamawiający łącznie wypłacił wykonawcy kwotę 656.648 zł z VAT (Faktura Nr 20/Hun/2011 z dnia 29.04.2011r. na kwotę 638.548 zł, Faktura Vat nr 52/Hun/2011 z dnia 11.07.2011r. na kwotę 20.000 zł). W złożonym wyjaśnieniu Wójt Gminy Orchowo wskazał, że „Kosztorys powykonawczy nie został sporządzony przez wykonawcę z uwagi na fakt iż wykonawca nie rozliczył się do końca z zamawiającym ze zrealizowania tej inwestycji”.
- 4) W SIWZ Zamawiający żądał od wykonawcy, którego oferta zostanie wybrana w postępowaniu, aby przed podpisaniem umowy wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5% wartości zamówienia tj. zaoferowanej ostatecznej ceny łącznie z podatkiem VAT. Warunki i terminy zwrotu lub zwolnienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy określone zostały projekcie umowy (a następnie w zawartej w dniu 10.12.2010r. umowie). W umowie zapisano, że wykonawca zabezpiecza należyte wykonanie umowy w wysokości 5% wartości wynagrodzenia umownego, co stanowiło wartość 33.401,93 zł. Strony postanowiły, że:
 - 30% wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy przeznaczone zostanie na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji jakości,
 - 70% wniesionego zabezpieczenia przeznaczone zostaje jako gwarancja zgodnego z umową wykonania robót (zwrot winien nastąpić w terminie 30 dni od daty odbioru końcowego wykonania robót i uznania ich przez Zamawiającego za należyte wykonane)

Z przedłożonej podczas kontroli dokumentacji wynika, że „Hunobud” Sp. z o.o. wniosła ubezpieczeniową gwarancję należytego wykonania kontraktu Nr 04GJ15/10/00303, do kwoty 33.401,93 zł, na rzecz Beneficjenta gwarancji (Gminy Orchowo) z tytułu gwarancji do których Zobowiązany (Hunobud Sp. z o.o.) jest zobowiązany z tytułu zapłaty wymagalnych kar umownych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy z dnia 10.12.2010r. dotyczącej „Budowy kanalizacji sanitarnej w miejscowości Myślątkowo, gm. Orchowo, woj. Wielkopolskie”. Okres ważności gwarancji – 10.12.2010r. do 15.05.2011r. Przedmiotowa gwarancja nie obejmowała roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji jakości wymaganych umową.

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy zgodnie z treścią art. 147 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Instytucja zabezpieczenia należytego wykonania umowy ma na celu wzmocnienie pozycji zamawiającego wobec wykonawcy i ochronę jego interesów na wypadek realizacji umowy niezgodnie z określonymi przez strony warunkami. Jednocześnie zgodnie z przepisem art. 151 ustawy część zabezpieczenia może zostać pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy jest wnoszone przed podpisaniem umowy, jednorazowo, na okres realizacji umowy oraz obowiązywania rękojmi za wady, a następnie zwracane w części po odbiorze przedmiotu umowy. Przepisy ustawy nie wprowadzają regulacji umożliwiającej wniesienie zabezpieczenia w pełnej wysokości na część okresu obowiązywania umowy. Obowiązek zabezpieczenia pełnego okresu może być wywodzony z łącznej wykładni przepisów art. 147, 151 a w szczególności art. 150 ust. 3 ustawy, który reguluje kwestie sposobu zabezpieczenia umowy.

Z ustaleń kontroli wynika, że Zamawiający nie zabezpieczył swoich interesów w przypadku nienależytej realizacji umowy z uwagi na fakt, iż wniesiona przez wykonawcę gwarancja nie obejmowała roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji jakości w całym okresie realizacji inwestycji. Dopuszczenie bowiem wniesienia zabezpieczenia tylko na część okresu realizacji umowy oraz zobowiązania do jego przedłużenia, nie daje Zamawiającemu pewności, że Wykonawca faktycznie będzie w stanie w terminie późniejszym stosownie gwarancje uzyskać.

Skutkiem takiego działania Zamawiający dokonał wydatku na kwotę 8.265 zł (faktura VAT Nr 134/2011 z dnia 05.11.2011r. wystawiona przez Instal-Konin Ireneusz Krygier) z tytułu wynajmu sprzętu do napraw związanych z kanalizacją sanitarną w miejscowości Myślątkowo od innego wykonawcy, gdyż od Wykonawcy realizującego umowę Nr 29/RF.DGZP/2010 nie było możliwości wyegzekwowania takiego działania.

Powyższe działanie było niezgodne z postanowieniami SIWZ oraz z zawartą umową Nr 29/RF.DGZP/2010 z dnia 10.12.2010r. a także przepisami dotyczącymi zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

W złożonym w trakcie kontroli wyjaśnieniu Wójt Gminy Orchowo wskazał, że „Pismem z dnia 13.10.2011 Wójt Gminy Orchowo wystosował pismo do wykonawcy w którym stwierdził, że inwestycja nie została wykonana i pomimo wezwania do usunięcia wad w zrealizowanej inwestycji wykonawca nie usunął stwierdzonych usterek. Pismo to pomimo awizowania w dniu 20.10.2011. nie zostało doręczone (...). W związku z tym z wykonawcą nie można było nawiązać dalszego kontaktu, Gmina Orchowo zleciła usługę wynajmu sprzętu na usunięcie tej usterki dla firmy Instal-Konin Ireneusz Krygier. Prace fizyczne przy usunięciu tej usterki wykonali pracownicy Urzędu Gminy.”.

- 5) Przy realizacji przedmiotowej inwestycji dla kontrahenta Hunobud Sp. z o.o. nie założono konta analitycznego do konta 201 – Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami, co było niezgodne z zasadami wynikającymi z załącznika Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek

budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U Nr 128, poz. 861).

- 6) Stan środków trwałych w 2011r. zwiększono o kwotę 607.114,05 zł na podstawie dwóch dowodów OT – przyjęcie środka trwałego nr: 2/2011 z dnia 29.04.2011r. na wartość 575.750,09 zł i nr 11/2011 z dnia 31.12.2011r. na wartość 31.363,96 zł, pomimo iż koszty poniesione na zadanie „Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Myślatkowo” nie zostały rozliczone, nie sporządzono końcowego protokołu odbioru robót i tym samym nie przekazano inwestycji do użytkowania. Ponadto w ewidencji konta 080/0041 o nazwie kanalizacja sanitarna Myślatkowo na dzień 31.12.2012r. pozostało saldo w wysokości 44.903,20 zł. Na dokumencie OT nie wskazano stopy umorzenia, brak podpisu osoby dokonującej księgowania.
- Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania konta 080 „Inwestycje (środki trwale w budowie)” oraz do konta 011 „Środki trwale” wynikającymi z załącznika Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 128, poz. 861 ze zm.).
- Przyjęcie na stan środków trwałych środka trwałego w dwóch wartościach i w dwóch terminach uniemożliwia wskazanie terminu, od którego należy naliczać umorzenie. Działanie takie naruszyło przepisy art. 32 ust. 1 i 3 ustawy o rachunkowości.
8. W trakcie kontroli dotacji udzielonych podmiotom spoza sektora finansów publicznych po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na zadania pn.:
- a) Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – Organizacja zajęć mających na celu propagowanie kultury- edukacja muzyczna,
 - b) Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu – Szkolenie sportowe dzieci, młodzieży i dorosłych w klubach sportowych,
- stwierdzono, że:
- 1) Zarządzeniem Nr 4/2012 z dnia 5 stycznia 2012r. Wójt Gminy Orchowo powołał Komisję Konkursową do oceny ofert złożonych w konkursie na wykonanie w 2012 roku zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu, w której składzie znalazła się pani M.K. (Sekretarz Komisji – pracownik Urzędu), która pełniła jednocześnie funkcję Skarbnika w Towarzystwie Przyjaciół Gminy Orchowo (jeden z oferentów, który złożył ofertę w konkursie ofert).
- Ponadto z ustaleń kontroli wynika, że pozostali członkowie Zarządu TPGO tj. E.G. – Prezes Zarządu, A.R. – Wiceprezes Zarządu, R.Sz. – członek Zarządu, P.B. – członek Zarządu zatrudnieni są w Urzędzie Gminy w Orchowie na podstawie stosunku pracy.
- Zgodnie z art. 15 ust. 2f ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.), do członków komisji konkursowej biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego dotyczące wyłączenia pracownika. Z kolei art. 24 § 1 pkt 1) ustawy z dnia 14 czerwca 1960 Kodeks postępowania administracyjnego stanowi, że pracownik organu administracji publicznej podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie, w której jest stroną albo

pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może mieć wpływ na jego prawa lub obowiązki.

Powyższy stan faktyczny budzi również wątpliwości w świetle przepisów art. 30 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008r. Nr 223, poz. 1458 ze zm.) stanowiących, że pracownik samorządowy zatrudniony na stanowisku urzędniczym, w tym kierowniczym stanowisku urzędniczym, nie może wykonywać zajęć pozostających w sprzeczności lub związanych z zajęciami, które wykonuje w ramach obowiązków służbowych, wywołujących uzasadnione podejrzenie o stronniczość lub interesowność oraz zajęć sprzecznych z obowiązkami wynikającymi z ustawy.

- 2) Ludowy Gminny Klub Sportowy „Hetman” Orchowo składając w dniu 31.01.2013r. sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego na kwotę 40.000 zł (umowa nr 526/3/2012) w części dotyczącej sprawozdania z wykonania wydatków (rozliczenie ze względu na rodzaj kosztów) nie wykazał w ogóle kosztów jednostkowych, poniesionych w ramach udzielonej dotacji. Pomimo tego dotacja została rozliczona (PK nr 1050 z dnia 31.12.2012r., dekretacja: Wn 810-000-00000-0000-00 Ma 224-011-00000-0000-00 kwota 40.000,00 zł).
Pismem z dnia 09.09.2013r. nr OKSiOP.524.3.2012 (podczas kontroli RIO w Poznaniu) Wójt Gminy Orchowo, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wynikłymi podczas analizy sprawozdania końcowego z wykonania zadania publicznego pt. „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu” zgodnie z umową nr 526/3/2012 z dnia 24.01.2012r., wezwał Ludowy Klub Sportowy „Hetman” Orchowo „do ponownego złożenia prawidłowej wersji w/w sprawozdania w ciągu 7 dni”.
Ludowy Klub Sportowy „Hetman” Orchowo złożył ponownie sprawozdanie końcowe z wykonania zadania w dniu 13.09.2013r., wykazując poniesione przez Klub koszty jednostkowe na kwotę 40.000 zł.
 - 3) Na zawartych w dniu 24.01.2012r. umowach Nr: 526/1/2012, 526/2/2012, 526/3/2012 o udzielenie dotacji na realizację zadania publicznego brak było kontrasygnaty Skarbnika Gminy Orchowo, wymaganej przepisami art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, który stanowi, że jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.
 - 4) Na sporządzonym przez Klub sprawozdaniu końcowym z wykonania zadania publicznego brak było adnotacji o zaakceptowaniu sprawozdania przez Zleceniodawcę wymaganej we wzorze sprawozdania określonym w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25).
9. Stwierdzono, że wystąpiły przypadki (5 osób) wypłacenia w 2012 roku odszkodowania za straty podniesione podczas budowy kanalizacji sanitarnej z przykanalikami Osówek – Orchowo niezgodnie z stanem faktycznym poniesionych strat, ustalonych podczas przeprowadzonych kontroli przez pracowników Urzędu Gminy. W decyzjach stanowiących podstawę do wypłaty odszkodowania nieprawidłowo zostały naliczone wartości tj. niezgodnie z protokołem i opinią o wartości, lub źle została ujęta powierzchnia naruszenia gruntu, a mianowicie:
- pismem Nr OŚGK.7034.4.2012 z dnia 24.10.2012r. naliczono panu Tadeuszowi K. odszkodowanie w wysokości 1 629,85 zł, zamiast 1 457,85 zł, różnica - 172,00 zł,

- pismem Nr OŚGK. 7034.5.2012 z dnia 25.10.2012r. naliczono panu Andrzejowi R. odszkodowanie w wysokości 2 547,96 zł, zamiast 2 417,96 zł, różnica - 130,00 zł,
 - pismem Nr OŚGK. 7034.3.2012 z dnia 24.10.2012r. naliczono pani Małgorzacie B. odszkodowanie w wysokości 764,00 zł, zamiast 1 126,00 zł, różnica - 362,00 zł,
 - pismem Nr OŚGK. 7034.8.2012 z dnia 11.12.2012r. naliczono państwu Grażynie i Piotrowi Ch. odszkodowanie w wysokości 551,10 zł, zamiast 555,10 zł, różnica - 4,00 zł,
 - pismem Nr OŚGK. 7034.10.2012 z dnia 11.12.2012r. naliczono państwu Ireneuszowi i Danucie G. odszkodowanie w wysokości 535,25 zł, zamiast 525,24 zł, różnica - 10,01 zł.
10. Kontrola wypłaconego odszkodowania za działkę gruntu nr ewid. 325 o pow. 1,4865 ha, położoną w obrębie Szydłowiec, wydzieloną pod drogę publiczną, przejętą na rzecz Gminy Orchowo wykazała, że Gmina w ramach odszkodowania za przejęte grunty zajęte pod drogi o powierzchni 1,4665 ha zaproponowała za zgodą właściciela nieruchomości zamienną o powierzchni 0,61 ha, na podstawie art. 98 ust 3 oraz art. 131 ust 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010r. Nr 102 poz. 651 ze zm.)
- Wartość nieruchomości przejętej przez gminę oszacowana została przez rzeczoznawcę na kwotę 172 000 zł (działka nr 325 o pow. 1,4665 ha), natomiast wartość nieruchomości zamiennej na kwotę 61 600 zł (działka nr 505 o pow. 0,6100 ha). Różnica stanowiła kwotę 110 400 zł. Różnicy pomiędzy wartością nieruchomości wywłaszczanej a wartością nieruchomości zamiennej nie wyrównano poprzez dopłatę pieniężną.
- W rozliczeniu wypłaty odszkodowania uwzględniono sprzedaż w trybie bezprzetargowym nieruchomości gruntowej zabudowanej o pow. 1,3400 ha położonej w miejscowości Osówiec, oznaczonej jako działka nr ewid. 1/7, na rzecz użytkowników wieczystych (wartość przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oszacowana została na kwotę 64 511 zł). Powyższe stanowiło naruszenie przepisów art. 131 ust 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami stanowiących, że różnicę pomiędzy wartością nieruchomości wywłaszczanej a wartością nieruchomości zamiennej wyrównuje się poprzez dopłatę pieniężną.
- Natomiast przyznanie w ramach odszkodowania nieruchomości zamiennej różniącej się od nieruchomości wywłaszczanej pod względem obszaru, położenia, przeznaczenia, stanu faktycznego i wartości, stanowiło naruszenie przepisów art. 131 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Z treści art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami wynika, że nieruchomość zamienna ma być odpowiednia. W art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (który stosuje się odpowiednio w przypadku nieruchomości zamiennej) zdefiniowano pojęcie nieruchomości podobnej, przez którą należy rozumieć nieruchomość, która jest porównywalna z nieruchomością stanowiącą przedmiot wyceny, ze względu na położenie, stan prawny, przeznaczenie, sposób korzystania oraz inne cechy wpływające na jej wartość.
11. Podczas przeprowadzonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kontroli oraz wynikłych w jej trakcie nieprawidłowości dotyczących m.in. naliczonych i przekazanych nieterminowo składek od świadczeń wypłaconych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (kontrolą objęto okres od 01/2009r. do 12/2011r.), Gmina Orchowo zapłaciła odsetki w łącznej kwocie 3.807 zł. Wydatku dokonano dnia 15.06.2012r., dekretacja Wn 411 Ma 130, Wn 902 Ma 133 klasyfikacja budżetowa 75023 § 4580.
- Nieterminowe regulowanie zobowiązań wobec ZUS naruszało przepisy art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2009 r. Nr 205 poz. 1585 z późn. zm.) oraz przepisy art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.).

Zapłata w/w odsetek była skutkiem niedostatecznej kontroli nad naliczaniem i odprowadzaniem składek do ZUS.

12. Gmina Orchowo od dnia 01.01.2011r. do dnia 08.04.2013r. nie posiadała pozwolenia wodnoprawnego na wydobycie wód głębinowych na poszczególnych hydroforniach w miejscowościach Orchowo, Słowikowo, Bielsko – art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012r. Nr 145). Na podstawie kontroli przeprowadzonej przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (protokoły podpisane dnia 26.06.2012r.) Gmina Orchowo zobowiązana jest wpłacić na konto Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu podwyższoną opłatę za pobór wody bez pozwolenia wodnoprawnego (w części, jakiej przewyższa ona kwotę opłaty, jaką ponosiłby podmiot w przypadku, gdyby posiadał wymagane pozwolenie) wraz z odsetkami zgodnie z art. 286 i 292 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150):

OKRES	KWOTA WYMIARU	KWOTA ODSETEK	SUMA
I półrocze 2011 r.	33.768,00	6.544,00	40.312,00
II półrocze 2011 r.	25.698,00	3.176,00	28.874,00
I półrocze 2012 r.	38.681,00	2.037,00	40.718,00
II półrocze 2012 r.	38.935,99	-	38.935,99
Razem:	137.082,99	11.757,00	148.839,99

Marszałek Województwa Wielkopolskiego decyzją nr DSR-III.313.80.2012 z dnia 21 stycznia 2013r. rozłożył wyżej opisaną zaległość (za 2011r. i I półrocze 2012 r.) na raty (do dnia 30.09.2015 r.) natomiast decyzją nr DSR-IV-2.313.11.2013 z dnia 27 lutego 2013r. odroczył (do dnia 31 grudnia 2014 r.) termin płatności opłaty podwyższonej za korzystanie ze środowiska, tj. za pobór wód bez wymaganego pozwolenia w II półroczu 2012 r. – w części, jakiej przewyższa ona kwotę opłaty, jaką ponosiłby podmiot w przypadku, gdyby posiadał wymagane pozwolenie – w wysokości 38.935,99 zł.

Ww. zobowiązań nie zaewidencjonowano w księgach rachunkowych w 2012 roku. Naruszyło to przepisy art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Zobowiązań nie wykazano w sprawozdaniach budżetowych i finansowych za 2012 rok. Na dzień 31.12.2012r. w/w zobowiązania za I i II półrocze 2011 roku oraz I półrocze 2012r. były zobowiązaniami wymagalnymi.

II.

Przedmiotem kontroli kompleksowej było również osiąganie przez jednostki samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 z uwzględnieniem art. 30a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (Dz.U. z 2006r. Nr 97, poz. 674 ze zm.).

Gmina Orchowo przesłała w dniu 29.01.2013r. do RIO w Poznaniu (Zespół Zamiejscowy w Koninie) „Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez gminę w 2012 r.” Ze sprawozdania tego wynikają m.in. następujące dane:

Ze sprawozdania wynika, że w jednostkach oświatowych Gminy Orchowo wydatki poniesione w 2012 roku na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty nauczyciela były niższe niż suma iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela ustalonych dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych w przypadku nauczycieli stażystów (różnica 8.501,55 zł) oraz nauczycieli dyplomowanych (różnica 59.673,08 zł).

Ustalono, że w gminie funkcjonują następujące jednostki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa w Słowikowie
- Szkoła Podstawowa w Różannie
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Orchowie
- Szkoła Podstawowa w Bielsku

Do szczegółowej kontroli wybrano grupę zawodową nauczycieli stażystów zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Bielsku i Słowikowie.

Inspektorom kontroli przedłożono informację dotyczącą poniesionych w 2012 roku wydatków na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty nauczyciela, dla nauczycieli stażystów zatrudnionych w SP w Słowikowie, z której wynika m.in., że w 2012r. wypłacono nauczycielom stażystom łącznie kwotę 32.994,11 zł.

Z przedłożonych informacji dotyczących m.in. poniesionych w 2012r. wydatków na wynagrodzenia dla nauczycieli stażystów wynika, że łączne wydatki na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty nauczyciela wyniosły:

- Szkoła Podstawowa Bielsko = 11.114,80 zł
- Szkoła Podstawowa Różanna = 19.887,19 zł
- Szkoła Podstawowa Słowikowo = 32.994,11 zł
- Zespół Szkolno- Przedszkolny = 33.968,55 zł

Razem: 97.964,65 zł (kwota wykazania w „Sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jst za 2012 r.”, kol. 9, wiersz 1).

Nauczyciele stażyści zatrudnieni w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Orchowo w 2012r. powinni osiągnąć przychód (na podstawie wyliczonych przez jednostkę etatów) na łączną kwotę 106.466,20 zł:

$$4,45 \text{ et} \times 2.618,10 \times 8 \text{ m-cy} = 93.204,36 \text{ zł}$$

$$1,22 \text{ et} \times 2.717,59 \times 4 \text{ m-ce} = 13.261,84 \text{ zł}$$

Dodatek uzupełniający wypłacono nauczycielom stażystom oraz dyplomowanym dnia 28.01.2013r. tj. w terminie wynikającym z ustawy Karta nauczyciela.

W zakresie opisywanego zagadnienia nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przedstawiając Panu Wójtowi powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu wnosi o ich wykorzystanie w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz usprawnienia gospodarki finansowej w tym poprzez realizację następujących wniosków pokontrolnych:

1. Zobowiązać Skarbnika i służby finansowe do wyeliminowania nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz do przestrzegania zasad zawartych w ustawie z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330), rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013r., poz. 289), a w szczególności:
 - 1) przestrzegać zasad funkcjonowania kont wynikających z rozporządzenia, stosować przyjęte zasady rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy,

- 2) dostosować dokumentację opisującą przyjęte zasady (politykę) rachunkowości do wymogów wynikających z obowiązujących przepisów. Podstawą funkcjonowania systemu rachunkowości jednostki są przyjęte przez nią zasady (polityka) rachunkowości, w tym zakładowy plan kont. Jednostki sektora finansów publicznych zobowiązane są do stosowania ustawy o rachunkowości z uwzględnieniem szczególnych zasad określonych w rozporządzeniu. Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy, za dokumentację systemu rachunkowości jednostki odpowiedzialny jest jej kierownik, który ustala ją w formie pisemnej i odpowiada za wprowadzenie w niej zmian,
 - 3) księgi rachunkowe otwierać i zamykać w sytuacjach określonych art. 12 ustawy o rachunkowości. Jeżeli z uwagi na organizację pracy wystąpi konieczność grupowania zdarzeń według ich rodzajów, ewidencji dokonywać w formie dzienników częściowych zapewniając możliwość sporządzania zestawienia tych dzienników za każdy okres sprawozdawczy oraz za rok obrotowy zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości,
 - 4) sprawozdania finansowe sporządzać w sposób rzetelny i prawidłowy, ujmując w nim dane wynikające z prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
 - 5) do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym,
 - 6) ewidencję analityczną konta 201 prowadzić zgodnie z rozporządzeniem.
 - 7) sprawować kontrolę, aby ewidencja konta 080 była prowadzona zgodnie z przepisami rozporządzenia, a w szczególności ewidencja analityczna do konta 080 powinna umożliwić rozliczenie końcowe kosztów inwestycji w toku i ujęcie wartości środka trwałego z chwilą rozliczenia zadania inwestycyjnego tj. protokołu końcowego odbioru robót. Ustalać wartość środka trwałego jedną kwotą i przyjmować na stan środków trwałych w jednym terminie co umożliwi ustalenie terminu naliczania umorzenia, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości.
2. Zapewnić sporządzanie sprawozdań zgodnie z zasadami określonymi przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) a w szczególności w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jst wykazywać stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów bankowych, zgodnych z zapisami w księgowości banku.
3. Zwiększyć nadzór i kontrolę nad realizacją dochodów z tytułu podatków, a w szczególności:
- 1) zobowiązać właściwych merytorycznie pracowników do dokonywania kontroli deklaracji w sprawie podatku od nieruchomości w zakresie przestrzegania postanowień uchwały Rady Gminy w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości. W razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera zwolnienia niezgodne z uchwałą Rady Gminy w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości, zwracać się do składającego deklarację o złożenie niezbędnych wyjaśnień oraz o skorygowanie deklaracji, wskazując przyczyny z powodu, których informacje zawarte w deklaracji poddaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 272 i art. 274 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012r. poz. 749 ze zm.),

- 2) zapewnić przestrzeganie przepisów § 4 ustawy rozporządzenia Ministra finansów z dnia 25 października 2010r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), poprzez przechowywanie w aktach organu decyzji ustalających wymiar podatków z zachowaniem wszystkich niezbędnych elementów wymaganych w przepisach art. 210 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa,
 - 3) dokonywać przypisu podatku od środków transportowych na kontach podatników na podstawie złożonych przez nich deklaracji, z których wynika zobowiązanie podatkowe. Zobowiązać właściwych merytorycznie pracowników do przestrzegania dokonywania przypisu zgodnie z § 4 ust 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów sprawie zasad rachunkowości oraz planu kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego,
 - 4) w przypadku wpłat należności podatkowych po terminie płatności naliczać odsetki za zwłokę. Jeżeli dokonana wpłat nie pokrywa kwoty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, wpłatę tę zaliczyć proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim, w dniu wpłaty, pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę zgodnie z art. 55 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa. W przypadku zaliczenia wpłaty na poczet zaległości wydawać stosowane postanowienia, na które służy zażalenie stosownie do przepisów art. 62 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa
 - 5) wynagrodzenia za inkaso podatków wypłacać zgodnie z postanowieniami uchwały Rady Gminy w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego, wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso. Wynagrodzenie przysługujące inkasentom zaokrągać do pełnych złotych zgodnie z art. 63 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa,
 - 6) podejmować czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego do osób posiadających zaległości podatkowe w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012r. , poz. 1015 ze zm.). Jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisów prawa do zobowiązanego wysłać upomnienie, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminie płatności wystawiać tytuły wykonawcze i kierować je do właściwego miejscowo urzędu skarbowego systematycznie i bez zwłoki stosownie do przepisów § 3 ust. 1, §5 ust.1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.).
4. Zapewnić przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawać po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgodnie z art. 18 ust 3a ustawy.
 5. W ewidencji księgowej i sprawozdawczości budżetowej stosować obowiązującą klasyfikację określoną rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207, ze zm.).

6. Przy dokonywaniu wydatków z budżetu Gminy przestrzegać zasad określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), a mianowicie wydatków dokonywać w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Wydatków dokonywać zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków.
7. Zapewnić przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013r. poz. 907, z późn. zm.) oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie a w szczególności:
 - 1) Wartość zamówienia na roboty budowlane ustalać na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym stosownie do przepisów art. 33 ust. 1 ustawy;
 - 2) Protokół wraz z załącznikami przechowywać przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w sposób gwarantujący jego nienaruszalność, zgodnie z przepisami art. 97 ust. 1 ustawy;
 - 3) Po całkowitym zakończeniu wszystkich robót składających się na przedmiot umowy dokonywać odbioru końcowego robót. Przed rozpoczęciem odbioru końcowego egzekwować od Wykonawcy kompletną dokumentację powykonawczą oraz instrukcję obsługi i eksploatacji obiektu, instalacji i urządzeń. Odbiór końcowy winien być przeprowadzany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego oraz w obecności Wykonawcy.
Protokół odbioru końcowego ustala końcowe rozliczenie umowne wynagrodzenia Wykonawcy, z uwzględnieniem zwrotu odpowiedniej części zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zgodnie z art.151 ustawy;
 - 4) W przypadku nie wykonania części robót wynikających z kosztorysu inwestorskiego, sporządzać kosztorys powykonawczy, który jest dokumentem określającym rzeczywiste koszty wykonania i przysługujące wynagrodzenie wykonawcy, znajdujące wiarygodne potwierdzenie w dokumentacji technicznej, książce obmiaru, dziennika budowy z uwzględnieniem robót dodatkowych.
 - 5) Żądać od wykonawcy, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą, wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w pełnej wysokości przed podpisaniem umowy, na okres realizacji umowy oraz obowiązywania rękojmi za wady.
Obowiązek zabezpieczenia pełnego okresu wynika z przepisów art. 147, 151 a w szczególności art. 150 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, który reguluje kwestie sposobu zabezpieczenia umowy.
8. Zwiększyć nadzór i kontrolę przy udzielaniu i rozliczaniu dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych a mianowicie:
 - 1) Do komisji konkursowej powoływanej do oceny ofert nie powoływać osób, które zgodnie z art. 15 ust. 2f ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010r. Nr 234 poz. 1536 ze zm.) w zw. z art. 24 § 1 pkt 1) ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego podlegają wyłączeniu z udziału w postępowaniu.

- 2) Egzekwować od podmiotów dotowanych sporządzanie poprawnych i kompletnych sprawozdań, zawierających wszystkie dane określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25).
 - 3) Zobowiązać właściwych merytorycznie pracowników do dokonywania rzetelnej kontroli przedkładanych przez dotowanych sprawozdań z wykonania zadania publicznego.
Po dokonaniu prawidłowego rozliczenia dotacji i zatwierdzeniu sprawozdania końcowego przez uprawnioną osobę, dokonać rozliczenia w księgach rachunkowych.
9. Umowy o udzielenie dotacji przedkładać Skarbnikowi lub osobie przez niego upoważnionej w celu dokonania kontrasygnaty. Obowiązek ten wynika z przepisów art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.
 10. Zobowiązać właściwych merytorycznie pracowników do naliczania i wypłacania odszkodowania zgodnie ze stanem faktycznym poniesionych przez poszkodowanego strat. Przy wypłacaniu odszkodowania za przejęte grunty zajęte pod drogi zapewnić przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami, a w szczególności:
 - 1) na nieruchomość zamienną wyznaczać nieruchomość, która będzie porównywalna z nieruchomością stanowiącą przedmiot wywłaszczenia, pod względem obszaru, położenia i jej wartości, stosowanie do przepisów art. 131 ust 1 ustawy,
 - 2) zaprzestać wyrównywania różnicy wartości pomiędzy wartością nieruchomości wywłaszczanej a wartością nieruchomości zamiennej poprzez uwzględnianie w rozliczeniu sprzedaży innej nieruchomości. Różnicę pomiędzy wartością nieruchomości wywłaszczanej a wartością nieruchomości zamiennej wyrównuje się poprzez dopłatę pieniężną.
 11. Składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy naliczać i opłacać zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, co pozwoli Gminie uniknąć płacenia odsetek i innych kar finansowych. Zwiększyć nadzór i kontrolę w tym zakresie.

O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania należy, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, powiadomić Regionalną Izbę Obrachunkową w Poznaniu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do przepisów art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Otrzymuje do wiadomości:
Rada Gminy Orchowo

PREZES IZBY

Grażyna Wróblewska